

॥ શ્રી મહાવીરાય નમઃ॥

શ્રી ગ્રેટર બોમ્બે વર્ધમાન સ્થાનકવાસી જૈન મહાસંઘ

સંચાલિત

માતૃશ્રી મણિબેન મણશી ભીમશી છાડવા ધાર્મિક શિક્ષણ બોર્ડ

Website : www.jainshikshan.org

E mail : jainshikshanboard@gmail.com

૧૨ જાન્યુઆરી ૨૦૨૫

મહિલા મંડળ

કુલ ગુણ : ૧૦૦

સૂચના : ૧) જે પ્રમાણે સવાલ પૂછ્યા હોય તે જ પ્રમાણે જવાબ લખવા. વાર્તા કે ચોકડાના લાંબા જવાબ લખવા નહિ.
૨) આપના જવાબ પેપરમાં આપે ઓપન બુક આપી છે કે રેચુલર તે ખાસ લખજો. જેમણે નહીં લખ્યું હોય તેમનો નંબર આવશે તો પણ નંબર આપવામાં નહીં આવે.

OPEN BOOK / REGULAR

શ્રેણી - ૨૦

WRITER YES / NO

STUDENT NAME		ROLL NO.	
DATE OF BIRTH		MOBILE NO.	
SANGH NAME		SUPARVISOR NAME	
MAHILA MANDAL		SUPARVISOR SIGN.	

MARKS

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	TOTAL

(૨૦)

પ્ર.૧ (અ) સામાયિક-પ્રતિક્રમણના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો.

(૧૦)

(૧) નીચેના શબ્દોનું માગધી લખી કયા પાઠમાં આવે છે? તે લખો.

(૫)

૧. કર્મ એટલે ત્યાપાર સંબંધી કર્મઓણં સાતમા પ્રતમાં
૨. વિશેષ શ્રેષ્ઠ બનાવવા માટે ઉત્તરી કરણેણં સામાયિકના ચોથા પાઠમાં
૩. ભૂમિને નજરે જોઈને ભૂમિકા પડિલેહીને સંચારાના પાઠમાં
૪. જમીન સંબંધી જૂઠ ભોમાલિક બીજા પ્રતમાં
૫. કાયા દ્વારા થનારી ક્રિયા કાર્યાએ ચોથા શ્રમણસૂત્રમાં

(૨) બીજા શ્રમણસૂત્રના આધારે લખો.

(૩)

૧. સાધુ માટે ગાંઠિયા લીધા હોય. ઉચ્ચમેણં
૨. સાધુએ દાડમ વહોર્યા હોય. બીચ ભોયણાએ
૩. દૂધ વહોરાવતી વખતે ટીપાં નીચે પડ્યા હોય. પારિસાડણિયાએ

(૩) પાઠપૂર્તિ કરો.

(૨)

૧. અર્થચારિત્રસ પડિક્કમામિ સમણોઽહં સંજય વિરચ પડિહય

(આ) બીજા કર્મગ્રંથના આધારે જવાબ લખો.

(૧૦)

(૧) નીચેના પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં જવાબ લખો.

(૫)

૧. કયા કષાયના ઉદયમાં સાધુપણું ન આવે? પ્રત્યાખ્યાની કષાયના ઉદયમાં તેથી છટ્ઠા ગુણસ્થાને આ ચાર કષાય ન હોય.

૨. શ્રેણી ક્યાં સુધી માંડી ન શકાય? સમકિત મોહનીયનો ઉદય હોય ત્યાં સુધી શ્રેણી માંડી ન શકાય.

૩. હાસ્યાદિ ષટ્કમાં કઈ પ્રકૃતિ હોય? હાસ્ય, રતિ, અરતિ, ભય, શોક, દુર્ગુચ્છા.

૪. ત્રીજા ગુણસ્થાને કેટલી આનુપૂર્વિકો ઉદય હોય? એકપણ આનુપૂર્વિકો ઉદય ન હોય કારણકે અમર છે.

૫. સાતમા ગુણસ્થાને કેટલી પ્રકૃતિની ઉદીરણા? કઈ પ્રકૃતિ ઉદયમાં હોય પણ ઉદીરણા ન હોય?

૭૩. મનુષ્ય આયુ, શાતા વેદનીય, અશાતા વેદનીય.

(૨) નીચેની પ્રકૃતિનો ઉદય ક્યાં સુધી? ઉદય વિરોધ ક્યારે?

(૫)

	ઉદય	ઉદય વિરોધ
૧. આહારક શરીર	૬ ટ્ઠા ગુણસ્થાને	૬ ટ્ઠા ગુણસ્થાન છેડે
૨. નીચ ગોત્ર	૧ થી ૫ ગુણસ્થાન સુધી	૫ મા ગુણસ્થાનના છેડે
૩. અગુચ્છલઘુ	૧ થી ૧૩ ગુણસ્થાન સુધી	૧૩ મા ગુણસ્થાનના છેડે
૪. સૂક્ષ્મ	૧ લા ગુણસ્થાને	૧ લા ગુણસ્થાન છેડે
૫. સૂક્ષ્મ લોભ	૧ થી ૧૦ ગુણસ્થાન સુધી	૧૦ મા ગુણસ્થાનના છેડે

(૫)

પ્ર.૨ આચારંગ સૂત્રના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ બે શબ્દમાં લખો.

૧. જીવ હિંસા કેવી કરે છે? સપ્રયોજન, નિષ્પ્રયોજન

૨. જિનેશ્વર ભગવાને શું કહ્યું છે જેમાં સંદેહ કરવો યોગ્ય નથી? તત્ત્વ, આચાર

૩. જન્મ-મરણના ચક્રમાં ફરતા શેનાથી દૂર રહે છે? મોક્ષ, મોક્ષના ઉપાયો

૪. જીવોના કયા કારણોને જાણીને મોક્ષમાર્ગમાં સ્થિત થાય છે? ગતિ, આગતિ

૫. શ્રમણ શેની આકાંક્ષા ન કરે? શેની અભિલાષા ન કરે? જીવવાની, મરવાની

(૧૦)

પ્ર.૩ ઠાણંગ સૂત્રના આધારે ખાલી જગ્યા પૂરો.

૧. કેવળી ભગવાન ઉદયમાં આવેલા અને ને સહન કરે છે. પરિષદ, ઉપસર્ગ

૨. જ્યાં આગમથી-..... નો બોધ થાય ત્યાં આગમથી વ્યવહારની સ્થાપના કરવી. વિધિ, નિષેધ

૩. ને સમજીને વધ કરવો. મિત્ર, શત્રુ
૪. નું પાલન અને નું આચરણ કરવું. સંયમ, ધર્મ
૫., અને આદિ દ્વારા શરીરમાંથી નીકળતો વાયુ. ઉચ્છવાસ, અપાન, ઓડકાર
૬. શ્રુતના, દ્વારા શ્રુતજ્ઞાનની પરંપરા ચાલુ રાખવા માટે. પઠન, પાઠન
૭. શ્રમણોના વ્યવહારમાં ની જ હોય છે. આગમો, પ્રધાનતા
૮. સર્વાંગથી નીકળેલો જીવ માં થાય છે. સિદ્ધગતિ, પર્યવસિત
૯. વિક્ષિપ્ત ચિત્તવાળો કેવળી ભગવાનના,,, છીનવી લે છે.

વસ્ત્ર, પાત્ર, કંબલ, પાદપ્રોચ્છન

(૧૦)

પ્ર. ૪ જ્ઞાતાધર્મકથા સૂત્રના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો.

૧. અહિચ્છત્રા નગરી કેવી હતી? ધન-ધાન્ય આદિથી પરિપૂર્ણ સમૃદ્ધ હતી.
૨. ધન્ય સાર્થવાહ કેવા હતા?
- ધન્ય સાર્થવાહ અંગોપાંગથી પરિપૂર્ણ, ગુણસંપન્ન તથા અનેક લોકો માટે આદર્શભૂત હતા.
૩. ધન્ય મુનિ ક્યાં ઉત્પન્ન થયા? દેવલોકમાં દેવરૂપે ઉત્પન્ન થયા.
૪. શેના સેવનથી સંસારમાં જન્મ-મરણ થાય છે?
- ઈન્દ્રિયોના વિષયોના સેવનથી સંસારમાં જન્મ-મરણ થાય છે.
૫. કયા વૃક્ષની છાયામાં બેસવાની ના પાડી? તે વૃક્ષ શેના યુક્ત છે? બે શબ્દમાં જવાબ લખો.
- નંદીકૂળ, ઝેર.
૬. ધન્ય સાર્થવાહને મધ્યરાત્રિએ શું વિચાર આવ્યો?
- કય-વિક્રયની વસ્તુઓ લઈને અહિચ્છત્રા નગરીમાં વેપાર કરવા જવું જોઈએ.
૭. કોનું જીવન સુરક્ષિત રહ્યું? નંદીકૂળ વૃક્ષોથી દૂર રહ્યા તેમનું જીવન સુરક્ષિત રહ્યું.
૮. રાજાનું અભિવાદન કયા શબ્દોથી કર્યું? એક શબ્દમાં જવાબ લખો. જય-વિજય
૯. ધન્ય સાર્થવાહ વેપાર કરવા ક્યાં ગયા? ત્યાંના રાજા કોણ હતા? અહિચ્છત્રા નગરી. કનકકેતુ.
૧૦. પાંચ ઈન્દ્રિયોના વિષયમાં શું થવાનું નથી?
- પાંચ ઈન્દ્રિયોના વિષયમાં આસક્ત થવાનું નથી, અનુરક્ત થવાનું નથી.

અથવા

પ્ર. ૪ જ્ઞાતાધર્મકથા સૂત્રના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો.

૧. ધન્ય સાર્થવાહને કેટલા પુત્ર અને કેટલી પુત્રી હતી? પાંચ પુત્રો અને એક પુત્રી.
૨. વિજય ચોર કેવો હતો? અધર્મી, કૂર, દઢપ્રહારી અને કુખ્યાત હતો.
૩. ચિલાત કેવો બની ગયો? ચિલાત મુખ્ય તલવારધારી અને લાઠીધારી બની ગયો.
૪. આ અધ્યયનમાં કોના દષ્ટાંત દ્વારા હિતશિક્ષા આપવામાં આવી છે? ચિલાત ચોર અને ધન્ય શેઠ.
૫. ધન્ય સાર્થવાહ શું કહેતા ચિલાતની પાછળ જવા લાગ્યા? ઊભો રહે, નિર્લજ્જ ઊભો રહે, નહિ તો મરી ગયો સમજજે.
૬. ધન્ય મુનિએ કેટલા માત્રની સંલેખણા કરી ક્યાં ઉત્પન્ન થયા? એક માત્રની સંલેખણા કરી સૌધર્મ દેવલોકમાં ઉત્પન્ન થયા.
૭. ઔદારિક શરીરના શેના માટે આહાર કરવાનો નથી? વર્ણ, રૂપ, બળ કે વિષયવૃદ્ધિ.
૮. ચિલાતને ઘરમાંથી કાઢી મૂક્યા બાદ તે કેવો બની ગયો? સ્વચ્છંદ બની જુગારી, માંસભક્ષી, દારૂકિયો, વેશ્યાલંપટ બની ગયો.
૯. સુંસુમાનો આહાર કરવો શા માટે ઉચિત રહેશે? સુંસુમાનું શરીર નિશ્ચેષ્ટ અને નિર્જીવ બની ગયું હતું.
૧૦. શેનું સાધન હોવાથી આહાર કરવાનો છે? શા માટે? ઔદારિક શરીર મોક્ષપ્રાપ્તિનું સાધન હોવાથી તેને ટકાવવા માટે આહાર કરવાનો છે.

(૧૦)

પ્ર. ૫ અંતગડ સૂત્રના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબના શબ્દો કૌંસમાં આપેલા આંકડા પ્રમાણે લખો.

૧. જાલિએ શેનો ત્યાગ કરીને સંયમ અંગીકાર કર્યો છે? (૪) સુવર્ણ, રજત, રાજ્ય, અંતઃપુર
૨. કૃષ્ણ વાસુદેવ કોને સંયમ ગ્રહણ કરવાની આજ્ઞા આપે છે? (૭) શ્રેષ્ઠી, રાણી, રાજકુમારી, તલવર, રાજા, માંડબિય, કૌટુંબિક.
૩. ભગવાનની વાણી સાંભળી પદ્માવતી રાણી કેવા થયા? (૨) હર્ષિત, સંતુષ્ટ.
૪. વાસુદેવ શું છોડીને દીક્ષા લેતા નથી? (૩) ધન, ધાન્ય, સંપત્તિ.
૫. સંસાર શેની આગમાં બળી રહ્યો છે? (૩) જન્મ, જરા, મરણ.
૬. પદ્માવતી ઈન્દ્રિયોને વશમાં રાખનારા કેવા આર્યા બની ગયા? (૧) બ્રહ્મચારિણી

અથવા

પ્ર. ૫ નિરિચાવલિકા સૂત્રના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબના શબ્દો કૌંસમાં આપેલા આંકડા પ્રમાણે લખો.

૧. તાપસોના ઉપકરણો કયા છે? (૩) કડાઈ, કડછી, તામ્રપત્ર.
૨. સોમિલ બ્રાહ્મણ શેનો જાણકાર હતો? (૪) ચાર વેદ, ઇતિહાસ, નિઘટું, ધષ્ટાંગવિદ્.
૩. દેવે સોમિલને શું કર્યું? (૨) વંદન-નમસ્કાર.
૪. સોમિલે કયા તપથી પોતાના આત્માને ભાવિત કર્યો? (૫) ઉપવાસ, છટ્ઠ, અટ્ઠમ, અર્ધ માસાખમણ, માસાખમણ.
૫. પૂર્વકૃત પાપરચાનનું શું ન કર્યું? (૨) આલોચના, પ્રતિક્રમણ
૬. સોમિલે શેનો બગીચો અને શેની વાડી બનાવી? (૪) આંબા, બિજોરા, આમલી, ફૂલો.

(૧૫)

પ્ર. ૬ ઉત્તરાધ્યયન સૂત્રના આધારે જવાબ લખો.

(૧) નીચેની ગાથાઓ પૂર્ણ કરી ભાવાર્થ લખો. (૧૨)

૧. પુચ્છિંદ સિણેહમપ્પણો, કુમુયં સાર્થયં વ પાણિયં ।

સે સવ્વ સિણેહ વજિજએ, સમયં ગોયમ ! મા પમાયએ ॥

અર્થ : જેમ શરદઋતુમાં ચંદ્રવિકાસી કમળ પાણીમાં ઉત્પન્ન થવા છતાં પણ પાણીથી નિરાળું રહે છે, તેમ પોતાના નેહને દૂર કર અને બધા પ્રકારની રોહ આસક્તિથી રહિત થઈ, હે ગૌતમ ! સમય માત્રનો પણ પ્રમાદ ન કર.

૨. અર્યં ગંડં વિસૂર્ણયા, આયંકા વિવિહા કુસંતિ તે ।

વિહસઈ વિહ્દંસઈ તે સરીરયં, સમયં ગોયમ ! મા પમાયએ ॥

અર્થ : અનાઈઓ, ગૂમડાં, વિસૂચિતા તથા વિવિધ પ્રકારના અન્ય શીઘ્રાઘાતક રોગ આતંક તમારા શરીર માં પેદા થઈ રહ્યા છે, જે તારા શરીરને બળહીન કરી રહ્યા છે, નાશ કરી રહ્યા છે, તેથી હે ગૌતમ ! સમય માત્રનો પણ પ્રમાદ ન કર.

૩. અવસોહિય કંટગાપહં, ઓઈણ્ણો સિ પહં મહાલયં ।

ગચ્છસિ મચ્ચં વિસોહિયા, સમયં ગોયમ ! મા પમાયએ ॥

અર્થ : હે ગૌતમ! કાંટાવાળા માર્ગનું શોધન કરીને અર્થાત્ સંસારથી દૂર થઈને તું મહાપુરુષો દ્વારા સેવિત કે મહાધોરી માર્ગરૂપ જિનમાર્ગમાં આવી ગયો છે, માટે દંઢ શ્રદ્ધાથી એ માર્ગ પર આવતી બાધાઓને દૂર કરીને ચાલ. આમ કરવામાં હે ગૌતમ ! સમય માત્રનો પણ પ્રમાદ ન કર.

૪. વાઉડ્ડાચ મઈગઓ, ઉડ્ડોસં જીવો ઉ સંવસે । કાલં સંખાઈયં, સમયં ગોચમ ! મા પમાયએ ॥

અર્થ : વાયુકાયમાં ઉત્પન્ન થયેલો જીવ તેમાં ને તેમાં જન્મ-મરણ કરતા ઉત્કૃષ્ટ અસંખ્યાતકાળ પસાર કરે છે, તેથી હે ગૌતમ ! સમય માત્રનો પણ પ્રમાદ ન કર.

(૨) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક શબ્દમાં લખો. (૩)

૧. મનુષ્યમાં કેટલા ભવ સંખ્યાત વર્ષના આયુષ્યના કરે છે? સાત
૨. મનુષ્યજીવન ઝાકળના બિંદુ સમાન કેવું છે? ક્ષણભંગુર
૩. જીવ કયા કર્મોને કારણે પરિભ્રમણ કરે છે? શુભાશુભ
૪. સિદ્ધત્વને પ્રાપ્ત કરાવનારી શ્રેણી કઈ છે? ક્ષપકશ્રેણી
૫. શું કરેલા કામભોગનું ફરી સેવન કરવાનું નથી? વમન
૬. મનુષ્ય જન્મ મળવા શું પ્રાપ્ત થવું કઠિન છે? આર્યત્વ

(૧૦)

પ્ર. ૭ ભગવતી સૂત્રના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ માંચ્યા પ્રમાણે લખો.

૧. ત્યાજ્યા લખો. સાવચય, અવક્તવ્ય, હિયમાણ, વૃદ્ધિ. (૪)

સાવચય – ઘાનિ સહિત. પહેલા જેટલા જીવો હોય તેમાંથી કેટલાક જીવો મરી જાય તેને સાવચય કહે છે.

અવક્તવ્ય – જ્યાં એક સમયમાં એક જીવ ઉત્પન્ન થાય છે.

હિયમાણ – જીવોની સંખ્યા ઘટે.

વૃદ્ધિ – જન્મ-મરણ બંને હોય કે એક હોય પણ જીવોની વૃદ્ધિ થાય.

૨. યોગ્ય વિકલ્પ પર ટીક કરો. (૬)

- ૧) કોનો અવસ્થિત કાળ ૪૮ મુહૂર્તનો છે. (મનુષ્ય, જુગલિયા, સંમૂર્ચિમ મનુષ્ય)
- ૨) કોનામાં સાવચયના ચાર ભાગમાંથી બે ભાગ લાગે? (સિદ્ધ, સમુચ્ચ જીવ, પૃથ્વીકાય)
- ૩) માત્ર જન્મ જ ક્યાં હોય? (સોવચય, સાવચય, અવસ્થિત)
- ૪) એક સમયમાં અસંખ્યાતા જીવ ક્યાં હોય? (કતસંચય, અકત સંચય, અવક્તવ્ય સંચય)
- ૫) ઘોડામાં કયો સંચય વધારે હોય? (કતસંચય, અકત સંચય, અવક્તવ્ય સંચય)
- ૬) સિદ્ધ ભગવાનમાં શું ન હોય? (હિયમાન, વર્ધમાન, અવસ્થિત)

(૧૦)

પ્ર. ૮ પક્ષવણા સૂત્રના આધારે ખાલી જગ્યા પૂરો.

૧. ચોથા દ્ધારનું નામ અને ૧૫ મા દ્ધારનું નામ છે. સ્વામી, રિચિતિ

૨. ઔદારિક શરીરના અને આહારક શરીરના દંડક છે. ૧૦, ૧
૩. કાર્મણ શરીરનું પ્રયોજન અને ને આકર્ષવાનું. આહાર, કર્મ
૪. ઔદારિક શરીરમાં અને નિયમા હોય. તૈજસ, કાર્મણ
૫. આહારક શરીરની સ્થિતિ જ. ઉ. છે. અંતર્મુહૂર્ત, અંતર્મુહૂર્ત
૬. વૈક્રિય શરીરનો વિષય અસંખ્ય - છે. દ્વીપ, સમુદ્ર
૭. નારકીને તથા હુંડ સંસ્થાન છે. ભવ પ્રત્યયિક, ઉત્તર વૈક્રિય
૮. ઔદારિક શરીરની અવગાહના ઉત્કૃષ્ટ ઝાઝેરી. ૧૦૦૦ યોજન
૯. અને શરીરવાળા છ દિશાનો આહાર લે. વૈક્રિય, આહારક
૧૦. શરીર વર્જીને શરીર લોકમાં સદા હોય. આહારક, ચાર

(૧૦)

પ્ર. ૯ કોઠો બનાવીને માર્ગણા લખો.

(૮)

જ.

માર્ગણા	ના.	તિ.	મનુ.	દેવ	સમજૂતી	કુલ ભેદ
૧. ઊર્ધ્વલોક તેજોલેશ્યામાં	૦	૧૩	૦	૬	૧૦ સંજ્ઞીના + બાદર પૂ. અપ. વન.ના અપર્યાપ્તા ૧૩, ૧-૨ દેવલોક, ૧ લા કિલ્વિષીક દેવીના અપર્યાપ્તા અને પર્યાપ્તા	૧૯
૨. અધોલોક વચનયોગી ઔદારિક શરીરમાં	૦	૧૩	૧	૦	બેઈ., તેઈ., ચૌરે., ૫ અસંજ્ઞી તિ. પંચે., ૫ સંજ્ઞી તિ. પંચે., સંજ્ઞી મનુષ્યના એ ૧૪ ના પર્યાપ્તા	૧૪
૩. ઊર્ધ્વલોક પંચેન્દ્રિય તેજોલેશ્યામાં	૦	૧૦	૦	૬	૫ સંજ્ઞી તિર્યચ પંચે.ના અપર્યા. અને પર્યા., ૧-૨ દેવલોક, ૧ લા કિલ્વિષીકના અપર્યાપ્તા અને પર્યાપ્તા	૧૬
૪. એકાંત મિથ્યાત્વી તિર્યચમાં	૦	૩૦	૦	૦	૨૨ એકેન્દ્રિય, ૩ વિકલેન્દ્રિય અને ૫ અસંજ્ઞી તિર્યચ પંચે.ના પર્યાપ્તા	૩૦

નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો.

(૨)

૧. મિશ્ર દષ્ટિ કોને હોય? સંજ્ઞી પંચેન્દ્રિયના પર્યાપ્તામાં જ હોય છે.

૨. જીવ પ્રથમ આહાર કોના દ્વારા લે છે? કાર્મણ કાયયોગ દ્વારા.

જય જિનેન્દ્ર

- * PLEASE CONTACT DSB HELPLINE NO. 9702277914 FOR FREE ONLINE SHRENI CLASSES.
- * NEXT CLASS STARTS FEBRUARY 3RD/4TH MONDAY AND TUESDAY.
- * TO JOIN OUR TELEGRAM GROUP. CONTACT DSB HELPLINE NO. 9702277914.
- * FOR BOOKS AND EXAM REGISTRATION.